

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **SBK Invest, a.s.**, so sídlom v Bratislave, Nobelova 9, zastúpeného advokátskou kanceláriou RASLEGAL, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Františkánske nám. 3, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Slavomír Rabatin, proti žalovanému **Drudopu, stavebné a opravárenské družstvo**, so sídlom v Bratislave, Bajkalská cesta 31, **o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 50 C 239/2011, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 31.mája 2013 sp. zn. 6 Co 311/13, 6 Co 317/13, takto

r o z h o d o l :

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 31.mája 2013 sp. zn. 6 Co 311/13, 6 Co 317/13 vo výrokoch, ktorým rozhodol o trovách prvostupňového a odvolacieho konania **z r u š u j e** a vec mu v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava II rozsudkom zo 16.januára 2013 č. k. 50 C 239/2011 -108 v spojení s opravným uznesením z 19. marca 2013 č. k. 50 C 239/2011 -121 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že je vlastníkom nehnuteľností zapísaných na LV pre K. a to stavieb súp. č. X. postavených na parcelách č. X.. Žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému k rukám jeho právnej zástupkyne trovy konania v sume 36 698,96 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. K výroku o trovách konania v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a v konaní úspešnému žalovanému priznal náhradu trov konania pozostávajúcich zo zaplateného súdneho poplatku a z trov právneho zastúpenia. Pri odmene za úkon právnej služby vychádzal z tarifnej hodnoty práva, pričom za cenu práva

považoval všeobecnú hodnotu ceny nehnuteľností, ktoré sú predmetom sporu. Určil ju sumou 3.450.000 eur v súlade so znaleckým posudkom č. 4/2013, ktorý predložila žalovaná strana pri vyčíslení odmeny za právnu pomoc. Tarifná odmena za jeden úkon právnej služby tak činí sumu 7.325,49 eur a priznal ju za 5 úkonov právnej služby a 5 krát režijný paušál (§ 10 ods. 1 a ods. 2 a § 14 ods. 1 vyhlášky 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb – ďalej len vyhláška), čo celkove predstavuje trovy konania v priznanej sume.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 31. mája 2013 sp. zn. 6 Co 311/13, 6 Co 317/13 na odvolanie žalobcu (odvolaním napadol len výrok o trovách konania) rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil tak, že uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému k rukám jeho advokátky JUDr. Jany Vojáčkovej trovy konania v sume 25.100,44 eur do troch dní. Súčasne rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania a opravné uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti zrušil. Stotožnil sa so súdom prvého stupňa, že v danej veci základom pre výpočet sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je hodnota nehnuteľností, ktoré boli predmetom sporu, a teda, že nie je možné pri výpočte trov právneho zastúpenia použiť ustanovenie § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky. Keďže v súvislosti s rozhodovaním o trovách konania sa dokazovanie v zmysle § 120 a nasl. O.s.p. nevykonáva, nepovažoval za dôvodnú námietku žalobcu, že okresný súd vo veci nenariadil znalecké dokazovanie a že nevykonával dokazovanie znaleckým posudkom č. 4/2013 vypracovaným Ing. B. I.. Súd prvého stupňa, vychádzajúc z hodnoty nehnuteľností v súlade s týmto posudkom, správne určil základnú sadzbu tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby sumou 7.325,49 eur. Na rozdiel od súdu prvého stupňa priznal v tejto výške odmenu len za 2 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, účasť na konaní pred súdom dňa 16.1.2013). Za odvolanie proti uzneseniu o nariadení predbežného opatrenia patrí odmena v sume 3.662,74 eur (§ 14 ods. 3 písm. a/ vyhlášky), za ďalšiu poradu s klientom dňa 4.1.2003 v sume 4.883,66 eur (§ 14 ods. 2 písm. a/ vyhlášky) a za návrh na opravu odôvodnenia v sume 1.831,37 eur (§ 14 ods. 5 vyhlášky). Celkove po pripočítaní režijného paušálu a súdneho poplatku za odvolanie trovy konania predstavujú sumu 25.100,44 eur. Rozsudok súdu prvého stupňa v tejto časti preto podľa § 220 O.s.p. zmenil. O trovách odvolacieho konania rozhodol v súlade s ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal včas dovolanie žalobca. Navrhol rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania

odôvodnil odňatím možnosti konať pred súdom. Uvedená vada mala podľa žalobcu spočívať v prijatí skutkových záverov ohľadne tarifnej hodnoty sporu bez vykonania relevantného dokazovania a v porušení princípu kontradiktórnosti konania a zásady rovností zbraní, keď mu nebol doručený znalecký posudok, ktorým bola stanovená tarifná hodnota predmetu konania, čím mu bolo znemožnené oboznámiť sa s ním a podať k nemu vyjadrenie. Dovolanie odôvodnil tiež tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu je pre nedostatok dôvodov nepreskúmateľné a že spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Žalovaný navrhol dovolanie žalobcu ako neprípustné odmietnuť. Nesúhlasil s jeho argumentáciou, podľa ktorej mu bola odvolacím súdom odňatá možnosť konať pred súdom. Za správny považoval postup konajúcich súdov, keď pri stanovení tarifnej odmeny za úkon právnej služby vychádzali z hodnoty nehnuteľností určenej znaleckým posudkom v sume 3.450.000 eur. Poukázal na to, že žalobca v odvolaní a ani v dovolaní nenapadol spôsob výpočtu trov konania a ani formu zistenia hodnoty veci. Nevidel preto dôvod opodstatnenosti podaného dovolania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods.1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal účastník konania proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 239 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v rozsahu vyplývajúcom z § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že ho treba zrušiť.

Podľa § 237 písm. f/ O.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Vo všeobecnosti pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký postup súdu, ktorým znemožní realizáciu tých procesných práv, ktoré účastníkom občianskeho súdneho konania procesné predpisy priznávajú za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. Takýmto procesným právom účastníka je napr. právo byť predvolaný na súdne pojednávanie, právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, mať možnosť zoznámiť sa s procesne relevantnými návrhmi, resp. dôkazmi protistrany, vyjadriť sa k takýmto návrhom, resp. dôkazom, a pod. O naplnenie tohto dovolacieho dôvodu teda pôjde vždy aj vtedy, ak hrubé vady v postupe odvolacieho súdu spôsobili, že účastníkovi bola odňatá reálna a efektívna možnosť konať pred súdom.

V posudzovanej veci jedným z podstatných argumentov dovolateľa, ktorým odôvodňoval odňatie možnosti pred súdom konať bola skutočnosť, že znalecký posudok č. 4/2013 vypracovaný Ing. B. I., ktorý bol žalovaným predložený po vyhlásení rozsudku okresného súdu, a na základe ktorého bola stanovená tarifná hodnota veci, z ktorej súd vychádzal pri výpočte náhrady trov právnej služby, mu nebol ako účastníkovi konania doručený.

Bolo preto potrebné posúdiť, či vzhľadom na okolnosti danej veci, dovolateľ (ne)mal v rámci konania o náhrade trov právo zoznámiť sa s uvedeným dôkazom predloženým protistranou a právo vyjadriť sa k tomuto dôkazu a teda, či bolo, resp. nebolo rešpektované jeho právo vyplývajúce z čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Z obsahu spisu sa podáva, že právna zástupkyňa žalovaného vyčíslila trovy konania v súlade s ustanovením § 151 ods. 1 veta druhá O.s.p. po vyhlásení rozsudku súdu prvého stupňa písomným podaním z 18. januára 2013, že pri tarifnej odmene za jeden úkon právnej služby vychádzala z hodnoty nehnuteľností tvoriacich predmet žaloby a že k podaniu pripojila znalecký posudok č. 4/2013 vypracovaný Ing. B. I., ktorým bola stanovená hodnota nehnuteľností na sumu 3.450.000 eur. Konajúce súdy v rámci rozhodovania o náhrade trov konania vzali za základ pre výpočet sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby hodnotu nehnuteľností, o ktorých vlastníctvo sa vedie spor a pri stanovení tejto hodnoty vecí vychádzali z vyššie uvedeného znaleckého posudku. To znamená, že odvolací súd výpočet trov konania odvíjal od hodnoty sporu (nie od vopred daných na hodnote sporu nezávislých kritérií) a za základ pre stanovenie hodnoty nehnuteľností vzal práve závery vyššie označeného znaleckého posudku. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania sa teda stal tento znalecký posudok podstatným dôkazným prostriedkom, na ktorom konajúce súdy založili svoje rozhodnutia, týkajúce sa náhrady trov konania. Uvedené okolnosti danej veci v rámci zabezpečenia spravodlivej ochrany práv žalobcu ako účastníka konania vyžadovali, aby mu konajúce súdy umožnili zoznámiť sa s procesne relevantným dôkazom protistrany, t. j. aby mu doručili označený znalecký posudok a umožnili mu tak následne sa k nemu vyjadriť. Len takýto postup v danej veci zodpovedal garanciam spravodlivého procesu, ktorého súčasťou je princíp rovnosti zbraní a právo na kontradiktórne konanie. Ak konajúce súdy takto nepostupovali a znalecký posudok žalobcovi počas konania nedoručili, čo je nesporné, nerešpektovali právo žalobcu vyplývajúce z čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Týmto nesprávnym postupom odňali žalobcovi možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto uznesenie odvolacieho súdu v napadnutej časti podľa § 243b ods. 2 O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Pokiaľ dovolateľ namietal, že konajúce súdy nesprávne vychádzali pri vyčíslení trov právneho zastúpenia z hodnoty vecí, o ktorých vlastníctvo sa viedol spor a správne mali na vec použiť ustanovenie § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky treba uviesť, že dovolateľ vytýka súdu omyl pri aplikácii práva a teda namieta nesprávne právne posúdenie veci. Najvyšším súdom Slovenskej republiky je ale zhodne zastávaný názor, že (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov samo osebe nezakladá zmatečnosť rozhodnutia a nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., lebo (ani prípadným) nesprávnym právnym posúdením veci súd účastníkovi konania neznemožňuje realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia a neodníma mu možnosť pred súdom konať. Skutočnosť, že by rozhodnutie prípadne aj spočívalo na nesprávnom právnym posúdení veci, môže byť len odôvodnením dovolania za predpokladu, ak je toto prípustné, nie však dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasl. O.s.p. Dovolací súd preto na túto námietku dovolateľa neprihliadol.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a tiež dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 veta tretia O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 22. októbra 2014

JUDr. Rudolf Čirč, v.r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Pudmarčíková